

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“GL” QSC-nin Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “GL” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizcə, hazırkı maliyyə Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəyin bildirilməsi üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət rəyimizin “Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti” bölməsində əks etdirilir. Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fərqləndiricilik və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Cəmiyyəti ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Cəmiyyətin öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırldaqcılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

Azərbaycan Respublikası, Bakı

23 iyul 2021-ci il

RSM Azerbaijan

"GL" QSC
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	713,595	655,279
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	7	4,402,790	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	23,089,450	20,085,435
Əmlak və avadanlıqlar	9	582,954	659,784
Digər aktivlər	10	817,017	1,479,961
Təxirə salınmış vergi aktivləri	19	81,817	491,729
Cəmi aktivlər		29,687,623	23,372,188
ÖHDƏLİKLƏR			
Müddətli borc öhdəlikləri	11	16,734,055	18,035,647
Buraxılmış qiymətli kağızlar	12	11,531,191	3,127,165
Mənfəət vergisi öhdəliyi		462,094	207,375
Digər öhdəliklər	13	312,299	521,914
Cəmi öhdəliklər		29,039,639	21,892,101
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	14	2,010	2,010
Bölüşdürülməmiş mənfəət		645,974	1,478,077
Cəmi kapital		647,984	1,480,087
Cəmi kapital və öhdəliklər		29,687,623	23,372,188

23 iyul 2021-ci il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Qüdrət Babayev
Direktor

İlhamə Qulamova
Mühasib

"GL" QSC
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ SAİR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Faiz gəlirləri	15	10,319,379	8,494,905
Faiz xərcləri	15	(3,365,606)	(2,671,467)
Xalis faiz gəlirləri		6,953,773	5,823,438
Faiz yaranan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	8	(308,794)	(23,059)
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri		6,644,979	5,800,379
Haqq və komissiya gəlirləri	16	341,353	101,496
Haqq və komissiya xərcləri	17	(219,035)	(185,633)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərər		(14)	(16)
Ümumi və inzibati xərclər	18	(4,970,022)	(4,360,847)
Vergidən əvvəlki mənfəət		1,797,261	1,355,379
Mənfəət vergisi xərci	19	(782,282)	(145,731)
İl üzrə mənfəət		1,014,979	1,209,648
İl üzrə sair məcmu gəlirlər		-	-
İl üzrə cəmi mənfəət və sair məcmu gəlirlər		1,014,979	1,209,648

23 iyul 2021-ci il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Qüdrət Babayev
Direktor

İlhamə Qulamova
Mühasib

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi capital
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	2,010	668,429	670,439
Ödənilmiş dividendlər	-	(400,000)	(400,000)
İl üzrə mənfəət və sair məcmu gəlir	-	1,209,648	1,209,648
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	2,010	1,478,077	1,480,087
Ödənilmiş dividendlər	-	(1,847,082)	(1,847,082)
İl üzrə mənfəət və sair məcmu gəlir	-	1,014,979	1,014,979
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	2,010	645,974	647,984

23 iyul 2021-ci il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Qüdrət Babayev
Direktor

İlhamə Qulamova
Mühasib

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul:			
Əldə edilmiş faizlər		10,442,695	8,894,289
Ödənilmiş faizlər		(3,285,136)	(2,779,053)
Əldə edilmiş haqq və komissiyalar		341,353	101,496
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(219,035)	(185,633)
Ödənilmiş işçi xərcləri		(2,500,836)	(1,565,959)
Ödənilmiş icarə xərcləri		(511,268)	(422,466)
Ödənilmiş reklam xərcləri		(540,519)	(312,361)
Ödənilmiş gəlir vergisi xərci		(117,651)	(244,591)
Ödənilmiş administrativ və digər əməliyyat xərcləri		(1,298,250)	(1,879,353)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri			
		2,311,353	1,606,370
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(3,436,139)	(4,541,799)
Digər aktivlər		(3,739,845)	830,106
Digər öhdəliklər		(209,617)	464,270
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(5,074,248)	(1,641,053)
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Əsas vəsaitlərin alışı	9	(42,319)	(292,442)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(42,319)	(292,442)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar		19,691,666	2,400,156
Müddətli borc öhdəliklərinin qaytarılması		(21,000,702)	-
Buraxılmış qiymətli kağızlarda xalis artım/(azalma)	12	8,331,000	(29,975)
Ödənilmiş dividend		(1,847,082)	(400,000)
Maliyyə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		5,174,882	1,970,181
Məzənnə fərqlərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		-	(16)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım/(azalma)		58,316	36,669
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	655,279	618,610
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	713,595	655,279

23 iyul 2021-ci il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Qüdrət Babayev
Direktor

İlhamə Qulamova
Mühasib

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Giriş

Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

"GL" QSC ("Cəmiyyət") 2016-cı ildə təsis edilmiş "GL" MMC-nin hüquqi varisi kimi təsis edilmişdir. Cəmiyyət fiziki şəxslərə lombard krediti verməklə onların fəaliyyətlərinin böyüməsi və iqtisadi vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması yolu ilə Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına köməklik göstərir.

Hüquqi şəxs Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 30.04.2017-ci il tarixli fərmanına əsasən "bir pəncərə" prinsipi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır. Cəmiyyətin hazırda ölkənin müxtəlif yerlərində fəaliyyət göstərən 44 filialı vardır.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Sarayevov, ev 7x.

Cəmiyyət iştirakçılarının nizamnamə kapitalındakı payları aşağıdakı kimi müəyyən olunmuşdur:

Təsisçi	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Ağalarov Elnur Mirzakir oğlu	100%	100%

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Biznes mühiti

Cəmiyyət fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir və nəticədə, Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarlarının inkişaf etməkdə olan bazar xüsusiyyətlərinə məruz qalır.

Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aslıdır. Bu səbəbdən sözlügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdəndüşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

2014-cü ilin iyun ayının ortalarından etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başladı və neft sahəsindəki gəlirlərin, dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılması ilə nəticələndi.

Qlobal neft qiymətlərinin aşağı səviyyədə olması, həmçinin manatın 2015-ci ildəki ikili devalvasiyası iş mühitindəki qeyri-müəyyənliyin səviyyəsini son illərdə daha da artırdı.

2017-ci ilin 12 yanvar tarixindən, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı üzən məzənnə sisteminə sərbəst keçid imkanı üçün kommersiya banklarına tətbiq etdiyi 4% məzənnə dahlizini ləğv etdi, 2018-ci il ərzində isə manatın dəyəri sabitləşməyə başladı.

2019-cu ildə AMB-nin İdarə Heyəti faiz dahlizinin parametrlərini 8 dəfə nəzərdən keçirdi. Ölkədə uçot dərəcəsi tədricən 9,75%-dən 7,5%-ə, faiz dahlizinin yuxarı həddi 11,75%-dən 9,25%-ə, aşağı həddi isə 7,75%-dən 5,75%-ə endirildi.

Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) aktivləri ilk dəfə 40 milyard dolları keçdi. Bu, Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarının da məbləğinə təsir etdi və 4 illik fasilədən sonra ölkə yenidən 50 milyard dollardan artıq ehtiyata malik oldu.

Bu il həmçinin Prezidentin imzaladığı "Fiziki şəxslərin problemli kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərmana əsasən xarici valyutada əsas məbləği 10 000 ABŞ dollarına qədər olan əsas kredit borclarının devalvasiya hesabına artmış hissəsi dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilirdi.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti (davamı)

Bu proses təxminən 900 min insanı əhatə etdi. Onlardan 600 mininə kompensasiya, 300 mininə isə illik cəmi 1%-lə, 5 il müddətinə milli valyutadə yeni kredit müqaviləsi bağlamaq təklif olundu. İl ərzində vətəndaşlara 645 milyon mənat kompensasiya ödənilədi, 123 min borcalanın 242 milyon manat məbləğində kreditləri güzəştli şərtlərlə restrukturizasiya edildi, 205 milyon manat faiz və dəbbə pulu silindi, 42 min borcalanın kreditləri tam bağlandı.

2019-cu ildə Azərbaycanda minimum əmək haqqı və pensiya ilk dəfə yaşayış minimumunu üstələdi. Belə ki, Prezidentin imzaladığı sərəncamlara əsasən, məaşların aşağı həddi iki mərhələdə 92 %, pensiyaların aşağı həddi isə yenə də iki mərhələdə 72 % artırıldı. Əmək haqqı artımları dövlət sektorunda 1 milyon nəfəri, özəl sektorda isə 350 min nəfəri əhatə etdi. Pensiya artımları isə 750 min nəfərə şamil edildi.

2019-cu ildə Azərbaycan Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında 34-cü yeri tutdu və dünyanın 20 ən islahatçı ölkəsindən biri oldu. Aparılan islahatların ölkə iqtisadiyyatına müsbət təsirləri gözlənilməkdədir.

Maliyyə hesabatları Rəhbərliyin Azərbaycan biznes mühitinin Cəmiyyətin əməliyyatlarına və maliyyə vəziyyətinə təsirini qiymətləndirməsini əks etdirir. Rəhbərlik makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişikliklərinin Cəmiyyətin əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil və mövcud şəraitdə Cəmiyyətin fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüyünü hesab edir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərdə tanımaqla, Maliyyə Hesabatı Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. 01 yanvar 2018-ci il tarixindən 9 sayılı MHBS və 15 sayılı MHBS-yə keçidlə əlaqədar olaraq uçot siyasətində baş verən dəyişikliklərdən başqa, həmin uçot siyasəti başqa cür göstərilmədiyi hallarda, təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövryyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Fəal bazarda alınıb-satılmayan digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə portfel mövcud bazar şəraitində qiymətləndirmə tarixinə bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis uzun müvqenin (yəni, aktivin) satılması və ya müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis qısa müvqenin (yəni, öhdəliyin) ötürülməsi məqsədilə əldə edilə biləcək qiymət əsasında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunun ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Bu, dövrə olaraq ədalətli dəyərdə qeydə alınan aktivlərə o şərtlə tətbiq edilir ki, Cəmiyyət (a) müəssisənin risklərin idarə edilməsi və ya investisiya strategiyasına uyğun olaraq məruz qaldığı müəyyən bazar riski (və ya risklərinə) və ya müəyyən kontragentin kredit riskinə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunu idarə edir; (b) həmin prinsipə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupu haqqında məlumatı müəssisənin baş rəhbərliyinə təqdim edir; və (c) bazar riskləri, o cümlədən müəssisənin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilə əlaqədar məruz qaldığı müəyyən bazar riskinin (və ya risklərinin) müddəti əsasən eyni olur.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları (davamı)

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AD) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri və ədalətli dəyərin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid edilən ("DMGƏD") borc alətlərinə investisiyalar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları

Cəmiyyət maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərle təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: biznes model

Biznes model Cəmiyyətin nağd pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və MZƏD kateqoriyasında ölçülür.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Cəmiyyətin həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Cəmiyyətin nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar və aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları daxildir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsi zamanı istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri

Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsini və maliyyə aktivlərinin satılması üçün saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (YƏMFÖ təhlili).

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənliyə məruz qalmanı nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivləri MZƏD kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. YƏMFÖ təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün YƏMFÖ təhlili həyata keçirdiyi zaman istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat

Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərde ölçülən borc alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat

Amortizasiya olunmuş dəyərde ölçülən borc alətləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat (davamı)

Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. İlkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri ("12 aylıq gözlənilən kredit zərəri") məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın ("KRƏA") baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 20-də təqdim edilir. Cəmiyyət maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsini müəyyən edərsə aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmiş aktivlərin və defolt hadisəsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 20-də izah edilir. Həmin Qeyddə gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat, eləcə də Cəmiyyət tərəfindən proqnoz məlumatlarının gözlənilən kredit zərərləri modellərinə daxil edilməsi qaydası göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda.

Qarşı tərəf satışa məhdudiyyətlər qoymadan aktivini tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları

Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə nağd pul, ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan banklararası depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudiyyət qoyulmuş vəsaitlər maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərle qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə nağd pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin nağd pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir, və (ii) MZƏD kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov vaxtı keçmiş kreditlərlə bağlı Cəmiyyət tərəfindən əldə edilmiş maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərindən ibarətdir. Bu aktivlər əldə edildiyi zaman ilkin olaraq ədalətli dəyerdə tanınır və aktivlərin növündən və Cəmiyyətin həmin aktivləri istifadə etmək niyyətindən asılı olaraq əsas vəsaitlər, digər maliyyə aktivləri, investisiya mülkiyyəti və sair aktivlərin tərkibində mal-material ehtiyatlarına daxil edilir və sonradan belə aktivlər üzrə uçot siyasətlərinə uyğun olaraq yenidən qiymətləndirilir və uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak hər hansı yığılmış köhnəlmə və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyerdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və gündəlik texniki xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcudluğunu qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa dəyərinə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, onun istifadə dəyəri və ya ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

Əmlak və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə (digər əməliyyat gəlirləri və xərcləri kimi) tanınır.

Köhnəlmə

Əmlak və avadanlıqlar üzrə köhnəlmə düz xətt metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	<u>Faydalı istifadə müddəti</u>
Mebel və ofis ləvazimatları	5 il
Kompüter və rabitə avadanlıqları	5 il
Nəqliyyat vasitələri	10 il

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər cıxıldıqdan sonra, Cəmiyyət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfır bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Buraxılmış qiymətli kağızlar

Buraxılmış qiymətli kağızlara Cəmiyyət tərəfindən emissiya edilmiş korporativ istiqrazlar daxildir.

Mənfəət vergisi

Hazırkı maliyyə hesabatlarında əks etdirilən mənfəət vergisi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri

Cəmiyyətin qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən qiymətləndirilir. Rəhbərlik Cəmiyyətin vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gəlir və xərclərin uçotu

Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir.

Faiz gəlirləri dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (3-cü Mərhələ) istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır. Belə aktivlər üzrə faiz gəlirlərini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Haqq və komissiya gəlirləri

Haqq və komissiya gəlirləri müştərinin Cəmiyyət tərəfindən göstərilən xidmətlərin faydasını eyni anda qəbul və istifadə etdiyi müəyyən dövr ərzində düz xətt metodu ilə tanınır. Belə gəlirlərə zəmanət məktubları üzrə haqq və komissiyalar daxildir.

Sair haqq və komissiya gəlirləri Cəmiyyət öz icra öhdəliyini yerinə yetirdiyi anda, adətən müvafiq əməliyyatı həyata keçirdikdən sonra tanınır. Alınmış və ya alınacaq haqq və komissiya məbləği fərqli icra öhdəlikləri kimi müəyyən edilmiş xidmətlər üzrə əməliyyat qiymətini əks etdirir.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Cəmiyyətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər Mərkəzi Bankın müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə (məzənnə fərqi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən səhm investisiyaları ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə əməliyyat valyutasına çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə ABŞ dolları ilə ifadə olunmuş xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN (2019: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN).

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Cəmiyyətin yerli qanunvericiliklə müəyyən edilmiş ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınmış və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə ("zərər hadisəsi") nəticəsində yarandıqda və bu zərər hadisəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul axınlarının məbləğinə və vaxtına etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən təsir göstərdikdə mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır. Cəmiyyət əhəmiyyətli olub-olmamasından asılı olmayaraq, fərdi şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutun olmadığı qənaətinə gəldikdə, həmin aktiv analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil etmiş və onların dəyərsizləşməsinə məcmu şəkildə təhlil etmişdir.

Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərək Cəmiyyətin nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçməsi statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Kredit üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər-hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Cəmiyyətin borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfəət dəyişikliklərinin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Kredit zərərinin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri kredit riski üzrə oxşar xüsusiyyətlərə görə qruplaşdırılmışdır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə şərtlərinə əsasən borcalanların ödəmə qabiliyyətini təsdiqləmişdir ki, bu da belə aktivlərlə bağlı gələcək pul vəsaitlərinin təxmin edilməsi üçün uyğun olmuşdur.

Kredit zərəri məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcmində dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilmişdir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənmişdir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilən dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda və ya bu şərtlər borcalanın və ya emitentin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişdikdə, dəyərsizləşmə şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsasən ölçülmüşdür. Şərtlərinə yenidən baxılmış aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdikdə, yeni aktiv ədalətli dəyərle tanınmışdır. Bu, adətən ilkin və yeni gözlənilən nağd pul axınlarının cari dəyərləri arasındakı fərq əhəmiyyətli olduqda müşahidə olunmuşdur.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesablarında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəflər çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Kredit üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azaldıqda və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edildikdə əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə qaytarılmışdır.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə, onlar aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinmişdir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin qaytarılması il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınmışdır.

Faiz gəlir və xərclərinin uçotu

Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşməni müəyyən etmək üçün gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması zamanı istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında faiz gəlirləri hesablanır.

Bütün digər komissiya gəlirləri və sair gəlirlər adətən tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Tamamlanma dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin ümumi göstərilməli olan xidmətlərə nisbəti kimi müəyyən edilir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (KRƏA), defolt ehtimalı (DE), defolta məruz qalan dəyər (DMQD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (DHZ), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər. Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Cəmiyyət hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivləri üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir. Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Cəmiyyət əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Cəmiyyət defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnoz məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Cəmiyyət onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtilə, "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız "stress" ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi (davamı)

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız "stress" ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

"Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması" biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün nağd pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfeller daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri ("YƏMFÖ") meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

Cəmiyyət müqavilə üzrə nağd pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Nağd pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir. Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Cəmiyyətin kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu

Tanınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivləri vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühəsibət Uçotu Standartları Şurası (bundan sonra MUBSS) və MUBSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (bundan sonra MHBŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2019-cu il tarixində tamamlanan hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir. Bu yeni standart və şərhlərin qəbul edilməsi Cəmiyyətin mühəsibət uçotu siyasətinə, yəni cari və ya əvvəlki illər üzrə hesabat verilən məbləğlərə əhəmiyyətli təsirlər göstərməmişdir.

Aşağıda qeyd olunan yeni və ya düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər ilk dəfə 01 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən başlayan maliyyə hesabat dövrlərində tətbiq olunur:

16 sayılı MHBS

16 sayılı MHBS ilk növbədə icarəyə götürənin uçotuna təsir göstərir və demək olar ki, bütün lizinqlərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmasını tələb edir. Standart əməliyyat və maliyyə lizinqləri arasındakı mövcud fərqi aradan qaldırır, aktivlərin (icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə hüququ) və lizinq müqavilələrinə əsasən ödənilməsi nəzərdə tutulan öhdəliklərin tanınmasını tələb edən vahid mühəsibatlıq modelini təqdim edir.

Standart ilkin tətbiq tarixində icarə müddəti 12 ay ərzində tamamlanan və alış seçimi ehtiva etməyən ("qısamüddətli icarələr") icarə müqavilələrinə, eləcə də aktivinin dəyəri az olan icarə müqavilələrinə ("aşağı dəyərli aktivlər") istisna hüququ təklif edir.

Eyni zamanda dəyişiklik mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda öz təsirini göstərmişdir, buna səbəb lizinq üçün ümumi xərcin ilk illərdə daha yüksək sonrakı dövrlərdə isə daha az görünməsidir.

Bununla yanaşı, əməliyyat xərcləri aktivdən istifadə hüququnun köhnəmə xərcləri üzrə faiz xərcləri ilə əvəzləşdirilir, bu da əsas ölçü meyarı FVKMƏG-nin (faiz, vergi, köhnəmə və amortizasiyadan öncəki gəlir) dəyişməsi ilə nəticələnir.

Standart Cəmiyyətin icarəyə verən qismində təmsil olduğu müqavilələrdə əhəmiyyətli dəyişikliyə səbəb olmayacaqdır. Yalnız lizinqin təyinatına dair yeni təlimatdan irəli gələrək müəyyən fərqlər yarana bilər. 16 sayılı MHBS-ə əsasən müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində ödənişlər müqabilində aktivdən istifadə hüququ nəzərdə tutulduğu təqdirdə lizinq müqaviləsi hesab edilir.

Təklif olunan istisna halları nəzərə alınaraq, qeyd olunan standartın qəbul edilməsi Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir.

23 sayılı Şərh – Mənfəət vergisi ilə bağlı qeyri-müəyyənlik

Şərh vergi əməliyyatları zamanı 12 sayılı MUBS "Gəlir Vergisi"-nin tətbiqinə təsir göstərən qeyri-müəyyənlik aşkar olunduqda mənfəət vergisinin uçotunu nəzərdən keçirir. Bu şərh 12 sayılı MUBS-dan kənar vergilərə və ya yığımlara şamil edilmir və müəyyən vergi əməliyyatları ilə əlaqəli faiz və cərimələrə aid tələbləri özündə əks etdirmir. Bu təfsir xüsusi olaraq aşağıdakıları əhatə edir:

- Müəssisənin qeyri-müəyyən vergi yanaşmalarını ayrıca nəzərdən keçirib keçirməməsi;
- Müəssisənin vergi orqanları tərəfindən vergi əməliyyatlarının araşdırılması barədə irəli sürdüyü fərziyyələr;

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

23 sayılı Şərh – Mənfəət vergisi ilə bağlı qeyri-müəyyənlik (davamı)

- Müəssisənin vergiyə cəlb olunan mənfəətini (və yaxud vergi zərəri), vergi bazalarını, istifadə olunmamış vergi zərərlərini, vergi kreditlərini və dərəcələrinin necə müəyyənləşdirdiyi;
- Müəssisənin faktlara və mövcud vəziyyətdəki dəyişikliklərə necə yanaşdığı.

Cəmiyyət hər bir qeyri müəyyən vergi yanaşmasını ayrılıqda və ya bir neçə qeyri-müəyyən vergi yanaşması ilə birlikdə nəzərə alıb almayacağını müəyyənləşdirir və bu qeyri-müəyyənliyin həllini daha yaxşı tənzimləyən yanaşmadan istifadə edir.

Cəmiyyət mənfəət vergisi yanaşması üzrə qeyri-müəyyənliklərin aradan qaldırılmasında əhəmiyyətli mülahizələri tətbiq edir. Cəmiyyət mürəkkəb mühitdə fəaliyyət göstərdiyinə görə, qeyd edilən Şərhin maliyyə hesabatlarına təsir dərəcəsi Cəmiyyət tərəfindən qiymətləndirilir. Şərh qəbul edildikdən sonra Cəmiyyət, xüsusilə köçürmə qiymətləriylə bağlı qeyri-müəyyən vergi mövqelərinin mövcud olub olmadığını müəyyən edir. Müəssisə və törəmə şirkətlərin müxtəlif ölkələrdə vergi sənədlərinə köçürmə qiymətləri ilə əlaqədar xüsusi imtiyazlar şamil edilə bilər və eyni zamanda yerli vergi orqanları bu prosedurlara dəyişiklik edə bilər.

Cəmiyyət vergi uyğunluğuna və köçürmə əməliyyatlarına dair apardığı tədqiqata əsasən vergi qaydalarının yerli vergi orqanları tərəfindən qəbul olunduğuna qənaət edir. Şərh Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əsaslı təsir göstərməmişdir.

9 sayılı MHBS-yə düzəlişlər – “Mənfi kompensasiyanı nəzərdə tutan qabaqcadan ödəmə növü”

9 sayılı MHBS-yə əsasən borc aləti amortizasiya hesablanmış dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə o şərtlə qiymətləndirilə bilər ki, müqavilə ilə nəzərdə tutulan pul vəsaitlərinin hərəkəti “yalnız əsas məbləğin və faizin ödənilməsi” (YƏMFÖ) meyarına uyğun olsun və alət bu təsnifləşdirməyə müvafiq olan biznes modeli çərçivəsində saxlanılsın. 9 sayılı MHBS-yə edilən düzəlişlər izah edir ki, müqavilənin vaxtından əvvəl ləğvinə səbəb olan hadisə və ya haldan və müqavilənin xitamına görə müvafiq kompensasiyanı hansı tərəfin ödəməsindən asılı olmayaraq maliyyə aktivləri üzrə YƏMFÖ meyarı tətbiq olunur.

Bu dəyişikliklərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir təsiri yoxdur.

28 sayılı MHBS-yə düzəlişlər – Asılı və Birgə müəssisələrdə uzunmüddətli maraqlar

Düzəlişlər izah edir ki, müəssisə 9 sayılı MHBS-ni asılı və birgə müəssisələrdəki kapital payı metodunun tətbiq edilmədiyi uzunmüddətli faizlərə tətbiq edir, əslində isə asılı və birgə müəssisələrə xalis investisiyanın bir hissəsini təşkil etdiyini aydınlaşdır. 9 sayılı MHBS-də gözlənilən kredit zərəri modelinin belə uzunmüddətli faizlərə tətbiq olunması nəzərdə tutulduğu üçün bu açıqlama aktualdır. Düzəlişlər, həmçinin 9 sayılı MHBS tətbiq edərkən asılı və ya birgə müəssisənin zərərlərini və ya 28 sayılı MUBS-yə əsasən xalis investisiya düzəlişləri kimi tanınan xalis investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərlərini nəzərə almır.

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir.

MHBS standartlarına 2015-2017-ci illər üzrə illik təkmilləşdirmələr

3 sayılı MHBS – müəssisələrin birləşməsi

Düzəlişlər, bir müəssisə müştərək əməliyyatları olan digər müəssisəyə nəzarət hüququ əldə etdikdə müəssisələrin birləşməsinə dair mərhələli şəkildə yerinə yetirilən tələbləri, o cümlədən birgə əməliyyatın aktiv və öhdəliklərində əvvəllər tutulan faizləri ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirməyə dair tələbləri aydınlaşdırır. Bununla, alıcı birgə əməliyyatda əvvəllər tətbiq olunan faizləri yenidən qiymətləndirir.

Müəssisələr bu düzəlişləri könüllü erkən tətbiqə icazə verilməklə, ilk tətbiq tarixi 01 yanvar 2019-cu il və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrləri üçün tanıyır. Cəmiyyətin birgə nəzarət hüququ ilə həyata keçirdiyi əməliyyatları mövcud olmadığı üçün bu düzəlişlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

11 sayılı MHBS - Birgə Razılaşmalar

Ortaq əməliyyatlarda iştirak edən, lakin birgə nəzarət hüququ olmayan müəssisə, 3 sayılı MHBS-də müəyyən edilmiş ortaqlar əməliyyatlara birgə nəzarəti əldə edə bilər. Düzəliş izah edir ki, bu birgə razılaşmalarda daha əvvəl tətbiq olunan fəzilətlər yenidən qiymətləndirilmir.

Müəssisələr bu düzəlişləri 01 yanvar 2019-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün erkən könüllü tətbiqə icazə verilməklə tətbiq edir. Cəmiyyət birgə razılaşma ehtiva edən əməliyyat həyata keçirmədiyi üçün bu düzəlişlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir.

12 sayılı MUBS - Mənfəət Vergisi

Düzəlişlər izah edir ki, dividendlərin mənfəət vergisi nəticələri mülkiyyətçilərə paylamalara deyil, bölüşdürülə bilən mənfəəti yaradan keçmiş əməliyyatlar və ya hadisələrlə daha çox bağlıdır. Belə ki, müəssisə dividendlərin vergi nəticələrini həmin keçmiş əməliyyat və hadisələri ilkin olaraq harada tanıdığından asılı olaraq mənfəət və ya zərərdə, digər məcmu gəlirdə və ya kapitalda tanıyır. Müəssisələr düzəlişləri 01 yanvar 2019-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün erkən könüllü tətbiqə icazə verilməklə tətbiq edir. Müəssisə bu düzəlişləri ilk tətbiq etdikdə, onları müqayisəli dövrün əvvəlində və ya sonra tanınan dividendlərin gəlir vergisi nəticələri ilə əlaqələndirir. Cəmiyyətin hazırkı təcrübəsinin bu düzəlişlərə uyğun olduğu nəzərə alınaraq, Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.

23 sayılı MUBS - Borclar üzrə məsrəflər

Düzəlişlər aydınlaşdırır ki, müəssisə, ilkin olaraq müəyyənləşdirilmiş aktivin inkişaf etdirilməsi üçün götürülən borclara aktivin məqsədli istifadə və ya satılmağa hazırlanması üçün zəruri olan bütün fəaliyyətlər başa çatdıqdan sonra ümumi borcların bir hissəsi kimi yanaşır. Müəssisələr bu düzəlişləri tətbiq etdiyi ilk illik hesabat dövründə və ya sonrasındakı çəkilməmiş borc xərclərinə şamil edir. Müəssisələr bu düzəlişləri erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 01 yanvar 2019-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün tətbiq edir. Cəmiyyətin hazırkı təcrübəsinin bu düzəlişlərə uyğun olduğu nəzərə alınaraq, Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.

Plana düzəliş, azalma və ya hesablaşma – 19 sayılı MUBS-yə düzəlişlər

19 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər hesabat dövründə rəsmi plana düzəliş, azaldılma və ya hesablaşma baş verdikdə mühasibat uçotunun tənzimlənməsinə yönəldilib. Düzəlişlər, illik hesabat dövründə rəsmi plana düzəliş, azalma və ya hesablaşma baş verdikdə, müəssisə dəyişikliklər edildikdən sonra tətbiq olunan planda müəyyən edilmiş müavinət öhdəliyi (aktiv) və plan aktivlərinin hadisədən sonra yenidən qiymətləndirilməsi məqsədilə aktuari fərziyyələrindən istifadə edərək dövrün qalan hissəsi üçün cari xidmət dəyərini müəyyənləşdirməlidir. Müəssisədən, plan dəyişikliyinə, azaldılma və ya hesablaşmadan sonrakı dövrdə plan çərçivəsində təklif olunan müavinət öhdəliyini (aktiv) əks etdirən müəyyənləşdirilmiş mənfəət öhdəliyini (aktiv) istifadə etməklə xalis faizi və xalis müəyyən edilmiş müavinət öhdəliyinin (aktivin) yenidən qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan diskont dərəcəsini müəyyən etmək tələb olunur. Düzəlişlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir, çünki dövr ərzində hər hansı plan dəyişiklikləri, azalma və ya hesablaşmalar qeydə alınmamışdır.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərtlər

Aşağıdakı verilən dərc olunmuş, lakin 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan illik hesabat dövrü üçün tətbiqi icbari olmayan yeni və ya dəyişdirilmiş Standartlarının və Şərtlərin Cəmiyyət tərəfindən erkən tətbiqi həyata keçirilməmişdir.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

17 sayılı MHBS - Sığorta müqavilələri (Qüvvədə olma tarixi: 01 yanvar 2021-ci il (01 yanvar 2022-ci ilədək uzadıla bilər))

17 sayılı MHBS 2017-ci ilin may ayında 4 sayılı MHBS Sığorta Müqavilələri ilə əvəz edilmişdir. Standart hər hesabat dövründə təxminlərin yenidən ölçüldüyü cari ölçmə modelini tələb edir. Müqavilələr aşağıda göstərilən əsaslar vasitəsilə ölçülür:

- diskontlaşdırılmış ehtimal-orta çəkili pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə;
- açıq risk tənzimlənməsi ilə; və
- qüvvədə olma müddəti ərzində gəlir kimi tanınan müqavilənin əldə edilməmiş mənfəətini təmsil edən müqavilə üzrə xidmət marjası (MXM).

Standart uçot dərəcələrinin dəyişməsinə ya mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda ya da birbaşa digər məcmu gəlirdə tanımaq arasında seçim etməyə imkan verir. Əldə olunan qərar sığortaçıların maliyyə aktivlərini 9 sayılı MHBS-ə nə dərəcədə uyğun olduğunu əks etdirir. Əlavə olaraq, qeyri-həyat sığortaları üzrə qeyd olunan sadələşdirilmiş mükafat bölgüsü yanaşması, qısa müddətli müqavilələr üçün öhdəlik hüququna icazə verir. Həyat sığortası şirkətləri tərəfindən yazılmış bəzi müqavilələr üçün "dəyişkən ödəniş haqqı yanaşması" adlanan ümumi ölçü modelində sığorta sahiblərinin əsas maddələrdən əldə olunan gəlirdə iştirak payı tanınır. "Dəyişkən ödəniş haqqı yanaşması" tətbiq edilərkən, əsas maddələrin ədalətli dəyərində olan dəyişikliklərindəki müəssisənin payı MXM-ə daxil edilir. Bu modeldən istifadə edən sığortaçıların nəticələri, ümumi modelə nisbətən daha az dəyişkən olur. Yeni qaydalar, sığorta müqavilələri və ya investisiya müqavilələri dərc edən bütün təşkilatların maliyyə hesabatlarına və əsas fəaliyyət göstəricilərinə təsir edəcəkdir.

Əhəmiyyətlik meyarı – 1 sayılı MUBS-yə və 8 sayılı MUBS-yə düzəlişlər (Qüvvədə olma tarixi: 01 yanvar 2020).

MUBSK 1 sayılı MUBS Maliyyə Hesabatlarının Təqdim Edilməsi və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları və Maliyyə Hesabatı üçün Konseptual Çərçivə daxilində əhəmiyyətlik anlayışını sabit şəkildə tərifləndirən 8 sayılı MUBS Uçot Siyasəti, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Səhvlərə, məlumatın nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu müəyyənləşdirən düzəlişlər, eləcə də 1 sayılı MUBS-yə əsasən maddi əhəmiyyətli hesab olunmayan məlumatlara dair dəyişiklikləri tətbiq etdi. Düzəlişlər, xüsusilə:

- Gizli məlumatlara dair tövsiyələrin bu məlumatı təqdim etməmə və ya yanlış təqdim etmə hallarının eyni səviyyədə əhəmiyyətli olduğunu və müəssisənin əhəmiyyətliliyi bütövlükdə maliyyə hesabatları kontekstində qiymətləndirdiyini izah edir;
- maliyyə hesabatlarının birbaşa yönəldildiyi "ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının ilkin istifadəçiləri" ifadəsi maliyyə məlumatlarının əksəriyyəti üçün ümumi məqsədli maliyyə hesabatlarına əsaslanan "mövcud və potensial investor, borcverənlər və digər kreditör" olaraq təyin edilir.

Biznesin tarifi - 3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər (Qüvvədə minmə tarixi: 01 yanvar 2020)

Biznesin tərifinə edilmiş düzəliş birlikdə son məhsulu ərsəyə gətirmək bacarığına malik hərəkətlərin və substantiv prosedurların mövcudluğunu tələb edir. "son məhsul" anlayışına düzəliş müştərilərə təqdim olunan mal və xidmətlərə görə əldə olunan gəlirlər, investisiya gəlirləri və digər gəlir yaradan fəaliyyətlərə diqqəti yönəltməklə yanaşı azalan xərclər və digər kiçik iqtisadi fayda şəklində gəlirləri istisna edir. Düzəlişlərin, aktivlərin alınması kimi uçota alınan daha çox satınalmalara səbəb olacağı ehtimal edilir.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

Maliyyə Hesabatı üçün Yenidən işlənmiş Konseptual Əsaslar (Qüvvəyə minmə tarixi: 01 yanvar 2020)

Birbaşa təsiri ilə standart tənzimləmə qərarlarında istifadə ediləcək və MUBSK tərəfindən yenidən işlənib nəşr edilmiş Konseptual Əsaslar aşağıdakı əsas dəyişiklikləri ehtiva edir:

- maliyyə hesabatı məqsədi kimi idarəetmənin əhəmiyyətinin artırılması;
- neytrallıq komponenti kimi ehtiyatlılığın bərpa edilməsi;
- hüquqi şəxs və ya təşkilatın bir hissəsi kimi, hesabat verəcək müəssisənin müəyyənləşdirilməsi;
- aktiv və öhdəlik anlayışlarına yenidən baxılması;
- tanınma üçün ehtimal həddinin çıxarılması və tanınmanın dayandırılmasına dair təlimat əlavə edilməsi;
- müxtəlif ölçü əsasları üzrə təlimat əlavə olunması; və
- mənfəət və ya zərərin əsas fəaliyyət göstəricisi olduğunu və prinsip etibarı ilə digər məcmu gəlirlərdəki gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarının aktuallığını və ya etibarlılığını artırdığı hallarda mənfəət və ya zərər təyin edilməsi.

Mövcud mühasibat uçotu standartlarından heç birində dəyişiklik edilməyəcəkdir. Bununla birlikdə, əməliyyatlar, hadisələr və şərtlər üçün uçot siyasətlərini müəyyənləşdirməkdə Konseptual Əsaslara etibar edən təşkilatlar mühasibat uçotu standartları ilə başqa cür əlaqələndirilməyən, yenidən işlənmiş Konseptual Əsasları 2020-ci il 01 yanvar tarixindən tətbiq etməli olacaq. Bu təşkilatlar uçot siyasətlərinin yenidən işlənmiş Konseptual Əsaslara hələ də uyğun olub olmadığını müəyyən etməlidirlər.

İnvestor və onun ortağı və ya müştərək müəssisə arasında aktivlərin satılması və ya əvəzsiz verilməsi - 10 sayılı MHBS-yə və 28 sayılı MHBS-yə düzəlişlər (2015-ci ilin dekabr ayında MUBSK bu düzəlişin tətbiqi tarixini MUBSK kapital metodu ilə bağlı tədqiqat layihəsini yekunlaşdıranadək təxirə salmağı qərara aldı.)

MUBSK 10 sayılı MHBS Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına və 28 sayılı MUBS ortaq və müştərək müəssisələrə investisiya qoyuluşlarına məhdud dəyişikliklər etmişdir. Dəyişikliklər investor və onun ortaq və ya müştərək müəssisələri arasında aktivlərin satışına və ya əvəzsiz ötürülməsinə dair uçot qaydalarını aydınlaşdırır. Onlar təsdiq edir ki, bu zaman uçot siyasəti qeyri-monetar aktivlərin şərikli və ya ortaq müəssisəyə satılması və ya əvəzsiz olaraq verilməsi əməliyyatının "biznes" tərkibli olub olmamasından asılıdır (3 sayılı MHBS-də müəyyənləşdirildiyi kimi). Qeyd olunan qeyri-monetar aktivlər biznes tərkiblidirsə, investor aktivlərin satışından və ya əvəzsiz ötürülməsindən mənfəət və ya zərər tanıyacaqdır. Biznesi ehtiva etmirsə, mənfəət və ya zərər investor tərəfindən ortaq və ya müştərək müəssisədəki digər maraqları həddində tanınır. Düzəlişlər prospektiv şəkildə tətbiq olunur.

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Nağd pul	196,731	358,355
<i>Banklarda yerləşdirilmiş cari vəsaitlər:</i>		
Reytingi "B+" –dan aşağı	50,718	809
Reytingsiz	-	58,041
Cəmi banklarda yerləşdirilmiş cari vəsaitlər	50,718	58,850
Azərpoçt MMC	466,146	238,074
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	713,595	655,279

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Nağd pul	196,731	358,355
Banklarda olan vəsaitlər	50,718	58,850
Azərpoçt MMC	466,146	238,074
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	713,595	655,279

7. Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	4,402,790	-
Cəmi məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	4,402,790	-

Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri Cəmiyyətin öhdəlikləri müqavilində yaranmışdır.

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		
Lombard krediti	23,485,313	20,290,785
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(395,863)	(205,350)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	23,089,450	20,085,435

31 dekabr 2018-ci il tarixinə kreditin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(182,291)
Dövr ərzində dəyərsizləşmə ehtiyatı	(23,059)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə kreditin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(205,350)
Dövr ərzində dəyərsizləşmə ehtiyatı	(308,794)
Silinmə	118,281
31 dekabr 2020-ci il tarixinə kreditin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(395,863)

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	2020			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	15,714,339	-	-	15,714,339
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	4,456,526	-	4,456,526
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	3,314,448	3,314,448
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(5,209)	(1,652)	(389,002)	(395,863)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	15,709,130	4,454,874	2,925,446	23,089,450

	2019			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	18,681,240	-	-	18,681,280
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	1,229,197	-	1,229,197
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	380,308	380,308
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(112)	(520)	(204,718)	(205,350)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	18,681,128	1,228,677	175,590	20,085,435

31 dekabr 2020-ci il tarixinə fiziki şəxslərə-verilmiş kreditlərin girov təminatı haqqında məlumat aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Lombard krediti	Cəmi
-Təminatlı	91,618	91,618
Kredit təminatları:		
-Qiymətli metallar	22,996,411	22,996,411
-Daşınmaz əmlak	1,421	1,421
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	23,089,450	23,089,450

31 dekabr 2019-cu il tarixinə fiziki şəxslərə-verilmiş kreditlərin girov təminatı haqqında məlumat aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Lombard krediti	Cəmi
-Təminatlı	34,082	34,082
Kredit təminatları:		
-Qiymətli metallar	20,051,353	20,051,353
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	20,085,435	20,085,435

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	Lombard krediti	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş		
- İri müştərilər	3,808,847	3,808,847
- Orta həcmli müştərilər	2,214,132	2,214,132
- Kiçik həcmli müştərilər	9,691,360	9,691,360
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	15,714,339	15,714,339
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	2,552,515	2,552,515
- Ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	1,904,011	1,904,011
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	4,456,526	4,456,526
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)		
- Ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	1,192,423	1,192,423
- Ödənişin 90 gündən 180 günədək gecikdirilməsi	1,348,479	1,348,479
- Ödənişin 180 gündən 360 günədək gecikdirilməsi	663,574	663,574
- Ödənişin 360 gündən artıq gecikdirilməsi	109,972	109,972
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	3,314,448	3,314,448
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(395,863)	(395,863)
Cəmi verilmiş kreditlər üzrə borclar	23,089,450	23,089,450

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili:

	Lombard krediti	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş		
- İri müştərilər	3,262,834	3,262,834
- Orta həcmli müştərilər	2,638,066	2,638,066
- Kiçik həcmli müştərilər	12,780,380	12,780,380
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	18,681,280	18,681,280
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	1,081,408	1,081,408
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	147,789	147,789
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	1,229,197	1,229,197
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)		
- ödənişin 90 gündən 180 günədək gecikdirilməsi	281,675	281,675
- ödənişin 180 gündən 360 günədək gecikdirilməsi	53,527	53,527
- ödənişin 360 gündən artıq gecikdirilməsi	45,106	45,106
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	380,308	380,308
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(205,350)	(205,350)
Cəmi verilmiş kreditlər üzrə borclar	20,085,435	20,085,435

"GL" QSC
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARIXINDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

9. Əmlak və avadanlıqlar

	Mebel və ofis lövazimatları	Kompüter və rabitə avadanlığı	Nəqliyyat vasitələri	Cəmi
Balans dəyəri				
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	195,818	1,809	390,101	587,728
Əlavələr	-	73,042	219,400	292,442
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	195,818	74,851	609,501	880,170
Əlavələr	-	42,319	-	42,319
Silirmə	-	(5,712)	-	(5,712)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	195,918	111,458	609,501	916,777
Köhnəlmə				
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(17,035)	(664)	(17,938)	(35,637)
Köhnəlmə xərcləri	(39,164)	(524)	(145,061)	(184,749)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(56,199)	(1,188)	(162,999)	(220,386)
Köhnəlmə xərcləri	(39,164)	(19,035)	(60,950)	(119,149)
Silirmə	-	5,712	-	5,712
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(95,363)	(14,511)	(223,949)	(333,823)
Qalıq dəyəri:				
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	178,783	1,145	372,163	552,091
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	139,619	73,663	446,502	659,784
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	100,455	96,948	385,551	582,954

31 dekabr 2020-ci il tarixinə əmlak və avadanlıqların təxmin edilən ədalətli dəyəri 582,954 AZN (2019: 659,784 AZN) təşkil etmişdir.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Digər aktivlər

Amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan digər maliyyə aktivləri

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	4,894	8,500
İşçilərlə hesablaşmalar	600	800
Satış üçün nəzərdə tutulan digər aktivlər	354,000	-
Digər	57,523	661

Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan digər malivə aktivləri

417,017 9,961

Sair qeyri-maliyyə aktivləri

Səhmdarla hesablaşmalar	400,000	1,470,000
Cəmi digər aktivlər	817,017	1,479,961

11. Müddətli borc öhdəlikləri

31 dekabr 2020-ci il 31 dekabr 2019-cu il

Rezident banklar və digər təşkilatlardan borc götürülmüş vəsaitlər:

-Bank Respublika ASC	8,047,554	7,443,971
-Para BOKT ASC	2,541,938	6,480,756
-Nikoyl Bank ASC	1,399,917	2,983,192
-Paşa Bank ASC	3,810,000	315,000
-Xalq Bank ASC	-	765,000
-Bank VTB ASC	879,474	-
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	55,172	47,728
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	16,734,055	18,035,647

Bank Respublika ASC Cəmiyyətə illik 2,5%-16% dərəcəsi ilə 11,979,698 AZN (3,000,000 AZN və 5,282,175 ABŞ dolları) məbləğində kredit ayırmışdır. Həmin kreditlər üzrə ilin sonuna qalıq 8,047,554 AZN (2,038,435AZN və 3,534,776 ABŞ dolları) təşkil edir. Bank VTB ASC Cəmiyyətə illik 8,5% dərəcəsi ilə 879,474 AZN məbləğində kredit ayırmışdır. Həmin kreditlər üzrə ilin sonuna qalıq 879,474 AZN təşkil edir. Paşa Bank ASC Cəmiyyətə illik 7%-10% dərəcəsi ilə 3,810,000 AZN məbləğində kredit ayırmışdır. Həmin kreditlər üzrə ilin sonuna qalıq 3,810,000 AZN təşkil edir. Para BOKT ASC Cəmiyyətə illik 18%-24% dərəcəsi ilə 3,855,593 AZN məbləğində kredit ayırmışdır. Həmin kreditlər üzrə ilin sonuna qalıq 2,541,938 AZN təşkil edir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Cəmiyyət ilə Bank Respublika ASC arasında 01 yanvar 2019-cu il, 18 yanvar 2019-cu il, 08 fevral 2019-cu il, 02 aprel 2019-cu il, 25 aprel 2019-cu il, 16 may 2019-cu il, 03 iyun 2019-cu il, 12 iyun 2019-cu il, 03 iyul 2019-cu il, 31 oktyabr 2019-cu il, 20 noyabr 2019-cu il və 02 dekabr 2019-cu il tarixlərində müvafiq olaraq 3,303,100 AZN (1,943,000 ABŞ dolları), 400,000 AZN, 500,000 AZN, 2,321,293 AZN (1,366,466 ABŞ dolları), 340,000 AZN (200,000 ABŞ dolları), 200,000 AZN, 200,000 AZN, 250,000 AZN, 296,000 AZN, 240,000 AZN, 300,000 AZN, 250,000 AZN və 300,000 AZN məbləğlərində qısa müddətli kredit sazişləri, 03 iyun 2019-cu il, 12 iyun 2019-cu il, 03 iyul 2019-cu il, 31 oktyabr 2019-cu il, 20 noyabr 2019-cu il və 02 dekabr 2019-cu il tarixlərində müvafiq olaraq 250,000 AZN, 296,000 AZN, 240,000 AZN, 300,000 AZN, 250,000 AZN və 300,000 AZN məbləğlərində isə uzun müddətli kredit sazişləri imzalanmışdır. Bu vəsaitlərin illik faiz dərəcələri müvafiq olaraq 3% və 15.5% təyin edilmişdir.

14 noyabr 2019-cu il tarixində Cəmiyyət ilə Paşa Bank ASC arasında 315,000 AZN məbləğində qısa müddətli kredit sazişi imzalanmışdır. Bu vəsait illik faiz dərəcəsi 7.5% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

11. Müddətli borc öhdəlikləri (davamı)

29 mart 2019-cu il tarixində Cəmiyyət ilə Xalq Bank ASC arasında 765,000 AZN (450,000 ABŞ dolları) məbləğində qısa müddətli kredit sazişi imzalanmışdır. Bu vəsait illik faiz dərəcəsi 3% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

22 fevral 2019-cu il, 30 aprel 2019-cu il, 17 sentyabr 2019-cu il və 18 dekabr 2019-cu il tarixlərində Cəmiyyət ilə Yelo Bank ASC arasında müvafiq olaraq 1,040,000 AZN, 660,000 AZN, 780,000 AZN və 620,000 AZN məbləğlərində uzun müddətli kredit sazişləri imzalanmışdır. Bu vəsaitlərin illik faiz dərəcələri uyğun olaraq 15% və 18% təyin edilmişdir.

11 yanvar 2019-cu il, 22 yanvar 2019-cu il, 30 yanvar 2019-cu il, 11 fevral 2019-cu il, 27 fevral 2019-cu il, 28 fevral 2019-cu il, 12 mart 2019-cu il, 24 iyun 2019-cu il, 01 iyul 2019-cu il, 17 iyul 2019-cu il, 30 iyul 2019-cu il, 01 avqust 2019-cu il, 15 avqust 2019-cu il, 22 avqust 2019-cu il, 23 avqust 2019-cu il, 03 sentyabr 2019-cu il, 15 noyabr 2019-cu il, 20 noyabr 2019-cu il və 16 dekabr 2019-cu il tarixlərində Cəmiyyət ilə Para BOKT ASC arasında müvafiq olaraq 250,000 AZN, 100,000 AZN, 60,000 AZN, 64,000 AZN, 200,000 AZN, 122,000 AZN, 400,000 AZN, 300,000 AZN, 150,000 AZN, 150,000 AZN, 100,000 AZN, 500,000 AZN, 100,000 AZN, 300,000 AZN, 68,000 AZN, 132,000 AZN, 200,000 AZN, 72,000 AZN və 313,000 AZN məbləğlərində uzun müddətli kredit sazişləri imzalanmışdır. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 24% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

12. Buraxılmış qiymətli kağızlar

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Buraxılmış qiymətli kağızlar	11,440,000	3,109,000
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	91,191	18,165
Cəmi buraxılmış qiymətli kağızlar	11,531,191	3,127,165

Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 5 il müddətinə buraxılmış və cəmi dəyəri 1,000,000 ABŞ dolları və 6,631,000 AZN olan istiqrazları mövcuddur. Bu qiymətli kağızların illik faiz dərəcəsi müvafiq olaraq 15% təyin edilmişdir. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Cəmiyyətin 2018-ci ildə 5 il müddətinə buraxılmış və cəmi dəyəri 400,000 ABŞ dolları və 100,000 AZN olan istiqrazları olmuşdur. Bu qiymətli kağızların illik faiz dərəcəsi müvafiq olaraq 15% və 19% təyin edilmişdir.

13. Digər öhdəliklər

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Dövlət büdcəsi ilə hesablaşmalar	121,915	36,940
İşçilərlə hesablaşmalar	38,394	35,451
Digər	151,990	449,523
Cəmi digər öhdəliklər	312,299	521,914

14. Nizamnamə kapitalı

	Nizamnamə kapitalı	Cəmi
31 dekabr 2019-cu il	2,010	2,010
31 dekabr 2020-ci il	2,010	2,010

“GL” QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

15. Faiz gəlirləri və xərcləri

	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz gəlirləri	10,319,379	8,494,905
Cəmi faiz gəlirləri	10,319,379	8,494,905
Faiz xərcləri		
Buraxılmış qiymətli kağızlar üzrə faiz xərcləri	(818,813)	(467,102)
Borc götürülmüş vəsaitlər üzrə faiz xərcləri	(2,546,793)	(2,204,365)
Cəmi faiz xərcləri	(3,365,606)	(2,671,467)
Xalis faiz gəlirləri	6,953,773	5,823,438

16. Haqq və komissiya gəlirləri

	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Müştəri xidmətlərindən gəlir	180,066	101,397
Digər	161,287	99
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	341,353	101,496

17. Haqq və komissiya xərcləri

	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Bank xidməti xərcləri	(59,105)	(60,225)
Plastik kart xərcləri	(86,945)	(117,528)
Digər	(72,985)	(7,880)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(219,035)	(185,633)

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18. Ümumi və inzibati xərclər

	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
İşçi xərcləri	(2,500,836)	(1,604,136)
Reklam və marketing xərcləri	(540,519)	(312,361)
İcarə xərcləri	(511,268)	(422,466)
Ofis ləvazimatı xərcləri	(277,305)	(283,930)
Hüquq və məhkəmə xərcləri	(224,932)	(908,763)
Təmir və dəstəklənmə xərcləri	(192,212)	(139,996)
Rabitə xərcləri	(171,846)	(65,994)
Köhnəlmə xərcləri	(119,149)	(184,749)
Audit və peşəkar xidmət xərcləri	(56,617)	(14,976)
Sığorta xərcləri	(22,017)	(26,721)
Ezamiyyət xərcləri	(20,340)	(15,264)
Mühafizə xərcləri	(18,781)	(12,445)
Kommunal xərclər	(6,593)	(1,701)
Cərimə və sanksiyalar	-	(2,369)
Digər xərclər	(307,607)	(364,976)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(4,970,022)	(4,360,847)

19. Mənfəət vergisi

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə vergi bazasını artıran və azaldan müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Çıxılan müvəqqəti fərqlər		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	506,839	2,274,804
Digər öhdəliklər	48,219	521,866
Cəmi çıxılan müvəqqəti fərqlər	555,058	2,796,669
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlər		
Əmlak və avadanlıqlar	145,971	152,568
Qiymətli kağızlar	-	185,455
Cəmi vergi tutulan müvəqqəti fərqlər	145,971	338,023
Xalis çıxılan müvəqqəti fərqlər	409,087	2,458,646
Xalis təxirə salınmış gəlir vergisi aktiv	81,817	491,729

"GL" QSC

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19. Mənfəət vergisi (davamı)

Mühasibat mənfəəti ilə mənfəət vergisi xərci arasında əlaqə 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində bitən illər üzrə aşağıdakı kimi izah edilir:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Vergidən əvvəlki mənfəət:	1,797,261	1,355,378
Qanunla müəyyən edilmiş vergi dərəcəsi:	20%	20%
Qanunla təyin edilmiş vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi:	(359,452)	(271,076)
Əvvəlki illərin vergilərinə yenidən baxılması	(12,918)	-
Daimi fərqlər	(409,912)	125,345
Mənfəət vergisi xərci	(782,282)	(145,731)

Mənfəət vergisi aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir :

	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il
Cari mənfəət vergisi	(372,370)	(377,082)
Təxirə salınmış vergi (xərci)/gəliri	(409,912)	231,351
İl ərzində olan mənfəət vergisi xərci	(782,282)	(145,731)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Cəmiyyətin Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş Kredit Siyasətinə uyğun olaraq mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün kredit portfeli üzrə təminatın növü üzrə limitlər müəyyən edilmişdir.

Kredit risklərinin idarə edilməsi Cəmiyyətin əməliyyatlarının tərkib hissəsidir. Risklərin idarə edilməsi funksiyası kreditlərin verilməsi və təsdiqlənməsindən onun geri qaytarılmasınadək baş verən kredit prosesinin bütün mərhələlərini əhatə edir.

Cəmiyyət də risklərin idarə edilməsi funksiyası Rəhbərliyi və bütün əməkdaşlarının vəzifə və səlahiyyətlərinin ümumi strukturuna daxildir.

Bu funksiya aşağıdakıların müəyyən edilməsini tələb edir: (i) risklərin idarə edilməsi funksiyası çərçivəsində nəzarət edilən risklərin həcmi və ya səviyyəsi, (ii) Cəmiyyətin daxili strukturunda risklərin idarə edilməsi funksiyasının yerinə yetirilməsinə görə məsul olan işçinin vəzifəsi və (iii) risklərlə bağlı məlumatların qiymətləndirilməsi metodologiyası, müvafiq hesabatların hazırlanması və bu cür risklərə nəzarət edilməsi (risk limitlərinin müəyyən edilməsi) və qərarların qəbul edilməsi prosesində bu cür məlumatların nəzərə alınması.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan, eləcə də coğrafi və ya fəaliyyət segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Bu cür risklərə Kredit Komitəsi kimi Cəmiyyətin müvafiq bölmələri tərəfindən gündəlik nəzarət olunur. Bu cür risklərə həmçinin İdarəetmə Komitəsi tərəfindən hər ay nəzarət olunur və vaxtı keçmiş kreditlərin sayının azaldılması tələb olunduqda, prosedurların təkmilləşdirilməsi məqsədilə il ərzində mütləq olaraq nəzərdən keçirilir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul, borcalan və sənaye sahələri üzrə limitləri müntəzəm olaraq Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənir.

Cəmiyyətin kredit siyasəti kreditlərin verilməsi prosesinə cəlb olunan Cəmiyyətin hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, kreditlərə nəzarət qaydalarını, Cəmiyyətin tətbiq etdiyi reyting sisteminin prinsiplərini və kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

Kreditin təsdiqlənməsi proseduru və səlahiyyətlərin müəyyən edilməsi. Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Cəmiyyətin Kredit Siyasətində nəzərdə tutulan prosedurlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri hər bir biznes vahidi üzrə Cəmiyyətin Rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

Kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər. Kreditlərin verilməsindən əvvəl Cəmiyyət, potensial borcalanların ətraflı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərində, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır.

Kreditlər üzrə monitoring borcalan üzrə Cəmiyyətin daxili risk reytingini nəzərə alaraq, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitoring hər rüb aparılır. Kreditin vaxtı keçdikdə, borcalana on gün ərzində bildiriş göndərilir.

Borcalan krediti ödəyə bilmədikdə 30 gün ərzində ikinci bildiriş göndərilir. Kreditlərin böyük hissəsi üzrə faiz ödənişləri hər ay aparıldığına görə, bu Cəmiyyətə borcalanın maliyyə vəziyyətinə dair əlavə məlumat əldə etmək imkanı verir. Ödənişlərin vaxtı gecikdirildiyi halda, Kredit Komitəsi tərəfindən əlavə monitoring keçirilir. Həmin Şöbə Cəmiyyətin aktivlərinin təhlükəsizliyi və mümkün kredit riskləri və zərərlərin azaldılmasını təmin etmək məqsədilə, bütün kredit növləri üzrə monitoring aparır və monitoringin nəticələrinə dair xüsusi hesabat hazırlayaraq onu Cəmiyyətin Kredit Komitəsinə təqdim edir. Cəmiyyətin bütün kreditlər üçün zəmanətlər və müxtəlif girov növləri (daşınmaz əmlak, əsas vəsaitlər, dövriyyədə olan mallar, qiymətli kağızlar və s.) şəklində təminat alınmasını nəzərdə tutur. Girovun qiymətləndirilməsi müstəqil peşəkar şirkət tərəfindən aparılır.

Bazar riski. Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) valyuta (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazar risklərinin idarə edilməsində Cəmiyyətin məqsədi valyuta məzənnələri və faiz dərəcələrindəki mənfi dəyişikliklərə görə Cəmiyyətin məruz qala biləcək açıq bazar mövqeləri üzrə mümkün zərər məbləğlərinin məhdudlaşdırılması və azaldılmasından ibarətdir. İdarəetmə Komitəsi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Xarici valyuta riski. Cəmiyyət Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. İdarəetmə Komitəsi hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

Cəmiyyət spekulyativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı derivativ alətlərlə əməliyyat aparmır. Bu cür alətlər Azərbaycan Respublikasında geniş yayılmamışdır.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Hesabat dövrünün sonunda Cəmiyyətin məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	31 dekabr 2020-ci il			31 dekabr 2019-cu il		
	AZN	ABŞ dolları	Cəmi	AZN	ABŞ dolları	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	570,638	142,957	713,595	440,989	214,290	655,279
Məhdudiyyətə qoyulmuş pul	27,713	4,375,077	4,402,790	-	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14,770,720	8,318,730	23,089,450	10,455,651	9,629,784	20,085,435
Digər maliyyə aktivlər	55,790	2,567	58,357	1,462	8,500	9,962
Cəmi maliyyə	15,424,861	12,839,331	28,264,192	10,898,102	9,852,574	20,750,676
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	(10,716,641)	(6,017,414)	(16,734,055)	(11,633,087)	(6,402,560)	(18,035,647)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	(6,789,317)	(4,741,874)	(11,531,191)	(101,583)	(3,025,582)	(3,127,165)
Mənfəət vergisi	(462,094)	-	(462,094)	(207,375)	-	(207,375)
Digər öhdəlikləri	(184,415)	(127,884)	(312,299)	(81,607)	(440,307)	(521,914)
Cəmi maliyyə	(18,152,467)	(10,887,172)	(29,039,639)	(12,023,652)	(9,868,449)	(21,892,101)
Xalis mövqe	(2,727,606)	1,961,480	(775,447)	(1,125,550)	(15,875)	(1,141,425)

Yuxarıdakı cədvəl yalnız pul aktivləri və öhdəlikləri daxildir. Cəmiyyət hesab edir ki, və qeyri-pul aktivləri əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına gətirib çıxarmır.

Valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər Cəmiyyətin mənfəət və ya zərərindən başqa, digər kapitalına heç bir təsiri yoxdur. Açıqlama Cəmiyyətin funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır. Cəmiyyət həssaslıq təhlili həyata keçirərkən aşağıdakı mülahizələri irəli sürür:

Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin növbəti illik hesabat dövründə açıqlamalarını təqdim edən dövr ərzində mümkün dəyişikliklərin təsirini göstərir.

Cəmiyyət bütün mümkün dəyişikliklərin deyil, yalnız müvafiq risk dəyişənlərinin mümkün limitləri çərçivəsində təsirini açıqlayır.

Faiz dərəcəsi riski. Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2020-ci il tarixi üzrə faiz riski dərəcəsinə görə təhlil təqdim olunur:

	Tələb edilən və ya 1 ay ərzində	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	12 ay-5 il ərzində	5 ildən artıq	Faiz qazan- mayan maddələr	Cəmi
Maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların məhdudiyyət qovulmuş pul	-	-	-	-	-	713,595	713,595
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,448,857	3,788,514	11,200,310	4,651,769	-	-	23,089,450
Digər maliyyə	-	-	-	-	-	58,357	58,357
Cəmi maliyyə	3,448,857	3,788,514	11,200,310	4,651,769	-	5,174,742	28,264,192
Maliyyə							
Müddətli borc öhdəlikləri	(5,881,466)	(4,151,043)	(4,154,913)	(2,455,123)	(91,510)	-	(16,734,055)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	(320,475)	(458,568)	(2,063,558)	(8,688,590)	-	-	(11,531,191)
Mənfəət vergisi	-	-	-	-	-	(462,094)	(462,094)
Digər öhdəlikləri	-	-	-	-	-	(312,299)	(312,299)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(6,201,941)	(4,609,611)	(6,218,471)	(11,143,713)	(91,510)	(774,393)	(29,039,639)
Faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq	(2,753,084)	(821,097)	4,981,839	(6,491,944)	(91,510)	4,400,349	(775,447)

31 dekabr 2019-cu il tarixi üzrə faiz riski dərəcəsinə görə təhlil təqdim olunur:

	Tələb edilən və ya 1 ay ərzində	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	12 ay-5 il ərzində	5 ildən artıq	Faiz qazan- mayan maddələr	Cəmi
Maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	-	-	-	-	655,279	655,279
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,160,556	7,915,879	5,761,619	4,247,381	-	-	20,085,435
Digər maliyyə aktivlər	-	-	-	-	-	9,961	9,961
Cəmi maliyyə aktivləri	2,160,556	7,915,879	5,761,619	4,247,381	-	665,240	20,750,675
Maliyyə öhdəlikləri							
Müddətli borc öhdəlikləri	(4,829,136)	(3,974,762)	(1,946,530)	(6,751,683)	(533,536)	-	(18,035,647)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	(18,165)	(680,000)	-	(2,429,000)	-	-	(3,127,165)
Mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	-	-	-	(207,375)	(207,375)
Digər öhdəlikləri	-	-	-	-	-	(521,914)	(521,914)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(4,847,301)	(4,654,762)	(1,946,530)	(9,180,683)	(533,536)	(729,289)	(21,892,101)
Faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq çatışmazlığı	(2,686,745)	3,261,117	3,815,089	(4,933,302)	(533,536)	(64,049)	(1,141,426)

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Cəmiyyət öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Cəmiyyətin baş rəhbərliyi tərəfindən təhlil edilmiş hesabatlara əsaslanan faiz dərəcələri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

İllik	31 dekabr 2020-ci il		31 dekabr 2019-cu il	
	AZN	ABŞ dolları	AZN	ABŞ dolları
Aktivlər				
Müştərilərə verilmiş kreditlər	15%-80%	10%-54%	24%-84%	18%-54%
Öhdəliklər				
Müddətli borc vəsaitləri	7%-24%	2.50%-5.50%	7.5%-24%	3%
Buraxılmış qiymətli kağızlar	15%-19%	15%	19%	15%

Coğrafi konsentrasiya. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

Digər risk konsentrasiyaları. Rəhbərlik, verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2020-ci il tarixində Cəmiyyətin əhəmiyyətli risk konsentrasiyaları olmamışdır.

Likvidlik riski. Likvidlik riski Cəmiyyətin maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya depozitlərin geri götürülməsi tələblərinə cavab vermək və faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri ilə üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır.

Cəmiyyətin Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə təşkilatlarının idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Cəmiyyət aktiv/öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir.

Cəmiyyətin likvidlik siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımı likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Cəmiyyətin strateji məqsədlərinə uyğun maliyyə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və beləliklə, Cəmiyyətin ölkədaxili və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının vaxt çərçivələrində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması;
- Aktiv və öhdəliklər strukturunun vaxt çərçivələrində daimi monitorinqi.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Cəmiyyət 31 dekabr 2020-ci il tarixində aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

	Tələb edilən və ya 1 ay ərzində	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	12 ay-5 il ərzində	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	713,595	-	-	-	-	713,595
Məhdudiyyət qoyulmuş pul	4,402,790	-	-	-	-	4,402,790
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,448,857	3,788,514	11,200,310	4,651,769	-	23,089,450
Digər maliyyə aktivlər	58,357	-	-	-	-	58,357
Cəmi maliyyə aktivləri	8,623,599	3,788,514	11,200,310	4,651,769	-	28,264,192
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	(5,881,466)	(4,151,043)	(4,154,913)	(2,455,123)	(91,510)	(16,734,055)
Buraxılmış qiymətli	(320,475)	(458,568)	(2,063,558)	(8,688,590)	-	(11,531,191)
Mənfəət vergisi öhdəliyi	(462,094)	-	-	-	-	(462,094)
Digər öhdəlikləri	(312,299)	-	-	-	-	(312,299)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(6,976,334)	(4,609,611)	(6,218,471)	(11,143,713)	(91,510)	(29,039,639)
Likvidlik çatışmazlığı	1,647,265	(821,097)	4,981,839	(6,491,944)	(91,510)	(775,447)
Məcmu likvidlik	1,647,265	826,168	5,808,007	(683,937)	(775,447)	

Cəmiyyət 31 dekabr 2019-cu il tarixində aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

	Tələb edilən və ya 1 ay ərzində	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	12 ay-5 il ərzində	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	655,279	-	-	-	-	655,279
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,160,556	7,915,879	5,761,619	4,247,381	-	20,085,435
Digər maliyyə aktivlər	9,961	-	-	-	-	9,961
Cəmi maliyyə aktivləri	2,825,796	7,915,879	5,761,619	4,247,381	-	20,750,675
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	(4,829,136)	(3,974,762)	(1,946,530)	(6,751,683)	(533,536)	(18,035,647)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	(18,165)	(680,000)	-	(2,429,000)	-	(3,127,165)
Mənfəət vergisi öhdəliyi	(207,375)	-	-	-	-	(207,375)
Digər öhdəlikləri	(521,914)	-	-	-	-	(521,914)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(5,576,590)	(4,654,762)	(1,946,530)	(9,180,683)	(533,536)	(21,892,101)
Likvidlik çatışmazlığı	(2,750,794)	3,261,117	3,815,089	(4,933,302)	(533,536)	(1,141,426)
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	(2,750,794)	510,323	4,325,412	(607,890)	(1,141,426)	

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Cəmiyyətin Rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq dövlət vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər.

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyən edərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər.

Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2020-ci və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində bitən illər üzrə Cəmiyyətin əmlak və avadanlıqları ilə əlaqədar kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

22. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Cəmiyyət tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir.

Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Cəmiyyət müəyyən qiymətləndirmə üsulları ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə səviyyələrindən istifadə edir:

Səviyyə 1: Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin (ictimai satışa çıxarılan törəmələr, ticarət və satıla bilən qiymətli kağızlar və s.) ədalətli dəyəri hesabat dövrünün sonunda bazar qiymətlərinə əsaslanır. Cəmiyyət tərəfindən saxlanılan maliyyə aktivləri üçün istifadə olunan bazar qiyməti cari təklif qiymətini əks etdirir. Bu alətlər 1-ci səviyyəyə daxil edilir.

Səviyyə 2: Fəal bazarda alınıb-satıla bilməyən maliyyə alətlərinin (hesabdan əlavə törəmələr) ədalətli dəyəri müəssisənin təxminlərinə daha az etibar edərək və mümkün qədər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanan qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Ədalətli dəyər aləti tələb olunan bütün əhəmiyyətli müşahidələr mövcuddursa, alət 2-ci səviyyəyə aid edilir.

Səviyyə 3: Bir və ya daha çox əhəmiyyətli amillər müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanıla bilmirsə, bu maliyyə aləti 3-cü səviyyəyə aid edilir. Bu hal bazara çıxarılmamış qiymətli kağızlar üçün nəzərdə tutulur.

"GL" QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri(davamı)

Aşağıdakı cədvəl maliyyə alətlərini ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsilə müəyyən edilən ədalətli dəyərə təhlil edir:

	31 dekabr 2020-ci il			Cəmi balans dəyəri	Cəmi ədalətli dəyəri
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə		
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	713,595	-	-	713,595	713,595
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	4,402,790	-	-	4,402,790	4,402,790
Müştərilərə verilmiş kreditlər	15,709,130	4,454,874	2,925,446	23,089,450	28,837,270
Digər maliyyə aktivlər	58,357	-	-	58,357	58,357
Cəmi maliyyə aktivləri	20,883,872	4,454,874	2,925,446	28,264,192	34,012,012
Maliyyə öhdəlikləri					
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	(16,734,055)	(16,734,055)	(16,734,055)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	-	-	(11,531,191)	(11,531,191)	(11,531,191)
Mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	(462,094)	(462,094)	(465,704)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	(312,299)	(312,299)	(312,299)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	(29,039,639)	(29,039,639)	(29,043,249)

	31 dekabr 2019-cu il			Cəmi balans dəyəri	Cəmi ədalətli dəyəri
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə		
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	655,279	-	-	655,279	655,279
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	-	-	-	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	18,681,148	1,228,676	175,611	20,085,435	13,044,921
Digər maliyyə aktivlər	-	-	9,962	9,962	9,962
Cəmi maliyyə aktivləri	19,336,427	1,228,676	185,573	20,750,676	13,710,162
Maliyyə öhdəlikləri					
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	(18,035,647)	(18,035,647)	(15,605,790)
Buraxılmış qiymətli kağızlar	-	-	(3,127,165)	(3,127,165)	(3,127,165)
Mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	(207,375)	(207,375)	(207,375)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	(521,914)	(521,914)	(521,914)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	(21,892,101)	(21,892,101)	(19,462,244)

Likvid və ya qısa müddətli (üç aydan az) maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyərinin onların ədalətli dəyərilə eyni olduğu güman edilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər istisna olmaqla Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri likvid hesab olunur və ya hesabat tarixindən etibarən üç ay ərzində müddətinin tamamlanması gözlənilir. Müştərilərə verilmiş kreditlərin ədalətli dəyəri ilk analoji maliyyə aktivləri üçün cari bazarda təklif olunan və tanınan faiz dərəcələri müqayisə olunaraq təxmin edilir. 31 dekabr tarixinə mövcud olan kreditlərin əksər hissəsi həmin tarixdə bitən dövrün 12 ayı ərzində və bazar faiz dərəcələri ilə verilmişdir, 2018-ci ildə verilən kreditlərin müqavilə üzrə faiz dərəcələri isə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan bazar faiz dərəcələrinə yaxın qiymətləndirilir. Belə ki, onların balans dəyəri ədalətli dəyərinə bərabər hesab edilir.

“GL” QSC

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə əlaqəli tərəflər arasında qalıqların təfərrüatları aşağıda verilmişdir:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Müddətli borc öhdəlikləri (18%-24%)	2,543,256	6,483,143
Cəmi	2,543,256	6,483,143

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində bitən illər üzrə əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatların təfərrüatları aşağıda verilmişdir:

	31 dekabr 2020-ci il bitən il	31 dekabr 2019-cu il bitən il
Əmək haqqı və mükafatlar	(30,000)	(28,726)
Faiz xərcləri	(1,663,345)	(1,208,321)
Cəmi	(1,693,345)	(1,237,047)

24. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.